

1. İstasyon Akademi'nin Gelişim Süreci

İstasyon Gaziantep, Gaziantep Valiliği, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ve Gaziantep Ticaret Odası öncülüğünde; kamu, üniversite ve sanayi iş birliğini kurumsal bir yapıya dönüştürmek, bölgesel kalkınmayı bilgi temelli bir yaklaşımla desteklemek ve üniversitelerin dönüşüm süreçlerinde aktif rol almasını sağlamak amacıyla hayata geçirilmiş yenilikçi bir modeldir.

Bu modelin yükseköğretim ayağını oluşturan İstasyon Akademi, üniversiteler arası iş birliğini sistematik, sürdürülebilir ve sonuç odaklı bir çerçevede yeniden yapılandırmayı hedeflemektedir. Süreç, 21 Mayıs 2025 tarihinde Gaziantep'te gerçekleştirilen ve üniversiteler arası iş birliği protokolünün imzalanmasıyla kurumsal bir zemine taşınmıştır. Bu adım, üniversitelerin sahip olduğu akademik ve araştırma kapasitesinin daha koordineli, görünür ve etkili bir şekilde değerlendirilmesi yönünde güçlü bir iradenin ortaya konmasını sağlamıştır.

İstasyon Akademi kapsamında düzenlenen ilk istişare buluşması, 6 Ağustos 2025 tarihinde Çukurova Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda, akademi-kamu-sanayi iş birliği çerçevesinde bölgesel kalkınma ve ortak araştırma gündemleri ele alınmış; üniversitelerin yalnızca bilgi üreten kurumlar değil, aynı zamanda bölgesel kalkınmanın stratejik aktörleri olarak konumlandırılması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca üniversiteler arası veri paylaşımı, ortak araştırma altyapılarının kullanımı ve tematik iş birlikleri konularında somut adımlar atılmıştır.

Sürecin ikinci aşamasını oluşturan İstasyon Akademi 2. Koordinasyon Toplantısı, 7 Kasım 2025 tarihinde Harran Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. "Geleceği Kodlayan Üniversiteler: Dijital Ekosistemde Bölgesel Dayanışma" temasıyla düzenlenen bu toplantı, dijital dönüşüm, veri temelli yönetim ve üniversiteler arası iş birliğinin kurumsallaştırılması açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu kapsamda; dijitalleşme, yapay zekâ, büyük veri ve ortak yazılım geliştirme gibi alanlarda iş birliği stratejileri geliştirilmiş ve üniversitelerin birlikte üretme kapasitesini artıracak mekanizmalar ele alınmıştır.

Bu sürecin devamı niteliğinde gerçekleştirilen İstasyon Akademi 3. İstişare Toplantısı, 03 Şubat 2026 tarihinde Fırat Üniversitesi ev sahipliğinde Elazığ'da düzenlenmiştir. "Yerel Kalkınmada Güç Birliği: Avrupa Ekosistemine Ortak Yolculuk" temasıyla gerçekleştirilen bu buluşma, önceki toplantılarda ortaya konulan vizyonu bir adım ileriye taşıyarak Avrupa Birliği ekosistemi ile entegrasyon, uluslararası fonlara erişim ve çok paydaşlı proje geliştirme kapasitesinin artırılması konularına odaklanmıştır.

Bu toplantı ile birlikte İstasyon Akademi süreci; fikir üretiminden uygulamaya, koordinasyondan stratejik yönetime ve yerel iş birliklerinden uluslararası ortaklıklara evrilen çok boyutlu bir gelişim aşamasına ulaşmıştır.

Aynı zamanda toplantı, İstasyon Akademi'nin kurumsallaşma sürecinde önemli bir eşik teşkil etmiş; bu kapsamda sürdürülebilir bir yönetim yapısının oluşturulması amacıyla **Dönem Başkanlığı Modeli'ne geçiş kararı** alınmıştır. Alınan karar doğrultusunda, İstasyon Akademi'nin ilk dönem başkanı olarak Gaziantep Üniversitesi belirlenmiş; bu kapsamda Gaziantep Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mesut Sait Doğan dönem başkanlığı görevini üstlenmiştir.

2. İstasyon Akademi 3. İstişare Toplantısı:

Yerel Kalkınmada Güç Birliği: Avrupa Ekosistemine Ortak Yolculuk

03 Şubat 2026- ELAZIĞ

İstasyon Akademi 3. İstişare Toplantısı, üniversiteler arası iş birliğini güçlendirmek, bölgesel kalkınmayı bilgi temelli ve sürdürülebilir bir yaklaşımla desteklemek ve Avrupa Birliği ekosistemi ile entegrasyonu artırmak amacıyla 03 Şubat 2026 tarihinde Fırat Üniversitesi ev sahipliğinde Elazığ'da gerçekleştirilmiştir.

Toplantı, İstasyon Akademi sürecinin önceki aşamalarında ortaya konulan stratejik hedeflerin değerlendirilmesi, kurumsal yapının güçlendirilmesi ve uluslararası proje geliştirme kapasitesinin artırılması açısından kritik bir istişare platformu olarak kurgulanmıştır.

Toplantıya Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, Yükseköğretim Kurulu Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut Ak başta olmak üzere İstasyon Akademi bileşeni olan 27 üniversitenin rektörleri ve rektör vekilleri, Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İş Birliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan ile AB Başkanlığı Uzmanları, çeşitli kamu kurumlarının temsilcileri katılım sağlamıştır.

Bunun yanı sıra toplantıya; İstasyon Akademi Stratejik Planlama Kurulu üyeleri, üniversitelerin rektör yardımcıları, çalışma grubu üyeleri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağlı oda ve borsa temsilcileri ile sanayi kuruluşlarının temsilcileri de iştirak etmiştir.

Toplantının ana teması olan “Yerel Kalkınmada Güç Birliği: Avrupa Ekosistemine Ortak Yolculuk”, üniversitelerin yerel kalkınmadaki rollerini güçlendirmeyi ve Avrupa araştırma ile inovasyon ekosistemine entegrasyonunu hedefleyen bütüncül bir stratejik yaklaşımı ifade etmektedir. Bu doğrultuda; Ufuk Avrupa ve Erasmus+ programları başta olmak üzere uluslararası fon mekanizmalarına erişimin artırılması, üniversitelerin konsorsiyum oluşturma kapasitesinin geliştirilmesi ve bölgesel aktörlerin bu süreçlere etkin katılımının sağlanması öncelikli hedefler arasında yer almıştır.

Program kapsamında gerçekleştirilen açılış oturumlarında; Yerel yönetimlerde ve yükseköğretimde uluslararasılaşma, Avrupa Birliği projelerinin bölgesel kalkınmadaki rolü, üniversite–sanayi–kamu iş birliklerinin güçlendirilmesi ve veri temelli yönetim modelleri gibi başlıklar ele alınmıştır. Ayrıca Avrupa Birliği Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen sunumlar ile katılımcılara güncel fon programları, çağrı mekanizmaları ve proje geliştirme süreçlerine ilişkin kapsamlı bilgilendirmeler sunulmuştur.

Toplantı kapsamında düzenlenen çalıştay oturumlarında katılımcılar, Avrupa Birliği programları odağında tematik çalışma gruplarına ayrılarak;

- Mesleki Eğitimde Mükemmellik Merkezleri (CoVE)
- Yenilikçilik için İttifaklar
- Ufuk Avrupa Araştırma Altyapıları

- Mükemmeliyet Merkezleri (Excellence Hubs)
- Twinning ve Hop-On çağruları

başlıklarında uygulamaya yönelik değerlendirmelerde bulunmuştur. Bu oturumlar, üniversitelerin proje üretim süreçlerinde karşılaştıkları sorunların doğrudan ele alınmasına ve çözüm odaklı yaklaşımların geliştirilmesine önemli katkı sağlamıştır.

Rektörler düzeyinde gerçekleştirilen istişare toplantısında ise İstasyon Akademi'nin kurumsal yapısı, stratejik hedefleri ve gelecek dönem yol haritası kapsamlı şekilde değerlendirilmiştir. Bu çerçevede; akademinin tüzel kişiliğe kavuşturulması, ortak dijital platformların geliştirilmesi, Ar-Ge altyapılarının paylaşımı ve uluslararası fonlara erişim stratejilerinin güçlendirilmesi konularında önemli karar ve öneriler ortaya konulmuştur.

3. AÇILIŞ OTURUMU KONUŞMALARINDAN BAŞLIKLAR

İstasyon Akademi 3. İstişare Toplantısı'nın açılış oturumu, bölgesel kalkınma, üniversiteler arası iş birliği ve Avrupa Birliği ekosistemi ile entegrasyon başlıklarında üst düzey değerlendirmelere sahne olmuştur. Açılış konuşmalarında, üniversitelerin bilgi üretimindeki rollerinin ötesine geçerek kalkınma süreçlerinde aktif, yönlendirici ve çözüm üreten aktörler hâline gelmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş, üniversitelerin bölgesel kalkınmadaki stratejik rolüne dikkat çekerek, Elazığ'da gerçekleştirilen bu buluşmanın Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yer alan üniversiteler arasında güçlü ve sürdürülebilir bir iş birliği zemini oluşturduğunu ifade etmiştir. Üniversiteler arası koordinasyonun artırılması, araştırma altyapılarının ortak kullanımının yaygınlaştırılması ve akademik bilginin toplumsal faydaya dönüştürülmesi konularının öncelikli olduğunu vurgulamıştır.

Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, yerel yönetimler ile üniversiteler arasında geliştirilen iş birliklerinin şehirlerin kalkınmasında belirleyici bir rol oynadığını ifade etmiş; bilgi temelli üretimin şehirlerin rekabet gücünü artırmadaki önemine değinerek, üniversitelerle geliştirilecek ortak projelerin yerel kalkınma süreçlerine doğrudan katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ise İstasyon Akademi modelinin üniversite-kamu-sanayi iş birliği açısından Türkiye'de örnek teşkil eden yenilikçi bir yapı olduğunu vurgulamıştır. Gaziantep'in yerel kalkınma, uluslararası fonlara erişim ve çok paydaşlı yönetim alanlarında elde ettiği deneyimlerin bu modelin temelini oluşturduğunu ifade eden Şahin, bu deneyimlerin bölge illeriyle paylaşılmasının kalkınma süreçlerinde çarpan etkisi oluşturacağını belirtmiştir. Bu kapsamda geliştirilen projeler aracılığıyla ulusal ve uluslararası fonlardan önemli ölçüde kaynak sağlandığını ve bu kaynakların sürdürülebilir kalkınma, yeşil dönüşüm, şehir planlama ve sosyal gelişim alanlarında etkin şekilde kullanıldığını ifade etmiştir. Ayrıca yerel yönetimlerin yalnızca hizmet sunan kurumlar değil, aynı zamanda strateji geliştiren ve proje yöneten yapılar hâline gelmesi gerektiğini vurgulayarak "öngörü belediyeciliği" yaklaşımının önemine dikkat çekmiştir. Üniversitelerin bu süreçte aktif çözüm ortakları olarak konumlandırılmasının gerekliliğini ifade eden Şahin,

akademik bilginin sahaya aktarılmasının ve ortak proje üretim kültürünün geliştirilmesinin bölgesel kalkınma açısından kritik olduğunu dile getirmiştir. Fırat Üniversitesi'nin bölgesel etkisine de değinen Şahin, üniversiteyi "bölgenin parlayan kutup yıldızı" olarak nitelendirmiştir.

Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, kamu kurumları ile üniversiteler arasında geliştirilen iş birliklerinin bölgesel kalkınmanın hızlandırılmasında kritik rol oynadığını ifade etmiş; veri temelli karar alma süreçlerinin güçlendirilmesi ve kamu politikalarının akademik bilgi ile desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İş Birliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan ise Türkiye'nin Avrupa Birliği programlarına katılımının artırılmasının stratejik önemine dikkat çekmiş; Ufuk Avrupa ve Erasmus+ programlarının sunduğu fırsatlara değinerek üniversitelerin bu programlarda daha etkin rol alabilmesi için proje geliştirme, konsorsiyum oluşturma ve uluslararası iş birlikleri konularında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

İstasyon Akademi temsilcisi Didem Erdem, akademinin kuruluş süreci, mevcut faaliyetleri ve gelecek vizyonuna ilişkin kapsamlı bir değerlendirme sunarak üniversiteler arası iş birliğinin kurumsallaştırılması, ortak veri ve proje platformlarının geliştirilmesi ve uluslararası fonlara erişim kapasitesinin artırılmasının öncelikli hedefler arasında yer aldığını belirtmiştir.

Fırat Üniversitesi Dış İlişkiler Birimi'nden Prof. Dr. İzzet Taşar, üniversitelerin uluslararasılaşma süreçlerinde Avrupa Birliği programlarının önemli bir araç olduğunu ifade etmiş; akademik hareketlilik, ortak araştırma projeleri ve uluslararası ağlara katılımın artırılmasının gerekliliğine dikkat çekmiştir.

Fırat Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Yılmaz ise üniversitelerin araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi ve disiplinler arası iş birliklerinin artırılmasının önemine değinmiş; İstasyon Akademi çatısı altında geliştirilecek ortak projelerin bölgesel kalkınmaya doğrudan katkı sağlayacağını ifade etmiştir.

4. ÇALIŞTAY OTURUMLARI

İstasyon Akademi 3. İstişare Toplantısı kapsamında gerçekleştirilen çalıştay oturumları, Avrupa Birliği programları odağında üniversitelerin proje geliştirme kapasitesinin artırılması, uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi ve bölgesel kalkınmaya yönelik somut çıktılarn oluşturulması amacıyla düzenlenmiştir.

Çalıştay oturumları öncesinde, Avrupa Birliği Başkanlığı uzmanları tarafından katılımcılara uluslararası fon mekanizmalarına ilişkin kapsamlı bir bilgilendirme sunumu gerçekleştirilmiştir. Bu sunumda, Avrupa Birliği programları kapsamında yer alan güncel çağrılar, başvuru süreçleri ve proje geliştirme aşamalarına ilişkin temel hususlar katılımcılarla paylaşılmıştır.

Bilgilendirme sürecinin ardından, katılımcılar tematik çalışma gruplarına ayrılarak çalıştay oturumlarına geçmiştir. Çalıştaylara, İstasyon Akademi bileşeni üniversitelerde görev yapan akademisyenler aktif katılım sağlamış; bu süreçte katılımcılar kendi uzmanlık alanları doğrultusunda değerlendirmelerde bulunarak proje geliştirme süreçlerine katkı sunmuştur.

Çalıştay oturumları, Avrupa Birliği programları odağında iki ana başlık altında yapılandırılmıştır. Bu kapsamda oturumlar, **Erasmus+ Çalıştayı** ve **Ufuk Avrupa Çalıştayı** olmak üzere iki ayrı bölümde ele alınmış ve her bir bölüm kendi içerisinde tematik çalışma masalarına ayrılmıştır.

Erasmus+ Çalıştayı kapsamında;

- Mesleki Eğitimde Mükemmellik Merkezleri (CoVE)
- Yenilikçilik için İttifaklar

başlıklarında iki ayrı çalışma masası oluşturulmuştur.

Ufuk Avrupa Çalıştayı kapsamında ise;

- Mükemmeliyet Merkezleri (Excellence Hubs) çağrısı
- Araştırma Altyapıları çağrıları
- Eşleştirme (Twinning) ve Sonradan Dahil Olma Kolaylığı (Hop-On) programları

başlıklarında üç ayrı çalışma masası kurulmuştur.

4.1 Erasmus+ Çalıştayı

Mesleki Eğitimde Mükemmellik Merkezleri (CoVE)

Konu Başlıkları:

Mesleki eğitimde dönüşüm, yeşil mutabakat ve dijitalleşme ekseninde beceri geliştirme, uluslararası konsorsiyum oluşturma süreçleri, sektörel iş birlikleri ve üniversite–sanayi entegrasyonu.

Alınan Kararlar ve Değerlendirmeler:

Çalıştay kapsamında Fırat, Hasan Kalyoncu, Dicle, Siirt, Kilis ve Hatay Üniversitelerinden akademisyenlerin katılım sağladığı ve katılımcı profilinin mühendislik, ziraat, sağlık ve eğitim bilimleri gibi farklı disiplinlerden oluştuğu görülmüştür. Bu disiplinler arası yapı, mesleki eğitimin dönüşümüne yönelik çok yönlü değerlendirmelerin yapılmasına imkân sağlamıştır.

Katılımcıların bir bölümünün daha önce Erasmus+, Horizon Europe ve benzeri Avrupa Birliği programlarında proje deneyimine sahip olması, çalıştay sürecinde bilgi ve deneyim paylaşımını güçlendirmiş; özellikle proje geliştirme süreçlerinde karşılaşılan zorluklar ve iyi uygulama örnekleri üzerine kapsamlı tartışmalar gerçekleştirilmiştir.

Yapılan değerlendirmelerde, CoVE projelerinin yalnızca bir eğitim modeli oluşturmanın ötesinde; mesleki eğitimi sektör ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandıran, yerel aktörleri sürece dahil eden ve uluslararası iş birlikleriyle desteklenen bütüncül bir dönüşüm aracı olduğu vurgulanmıştır. Bu kapsamda, yeşil mutabakat ve dijital dönüşüm ekseninde beceri geliştirme süreçlerinin projelerin merkezine alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Konsorsiyum oluşturma süreçlerinde, daha önce Erasmus+ programları kapsamında kurulan uluslararası bağlantıların etkin kullanılması, Avrupa'daki üniversiteler ve KOBİ'lerle doğrudan temas kurulması ve ortak arama platformlarının daha aktif şekilde değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu durum, üniversitelerin uluslararası proje ağlarına entegrasyonunu hızlandıracak önemli bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

Çalıştayda öne çıkan önemli bulgulardan biri, katılımcıların mevcut proje fikirlerini hangi Avrupa Birliği programına yönlendirecekleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmamalarıdır. Bu durum, üniversitelerde proje yönlendirme ve danışmanlık mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, proje geliştirme süreçlerinde rehberlik sağlayacak kurumsal yapıların oluşturulması önerilmiştir.

Ayrıca, Avrupa Birliği projelerine yönelik başvuru süreçlerinde yaşanan çekingenliğin önemli bir engel olduğu ifade edilmiş; bu durumun aşılabilmesi için akademisyenlerin proje başvurusu yapmaya teşvik edilmesi ve özellikle daha erişilebilir fon mekanizmalarına yönlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu kapsamda, başvuru süreçleri daha esnek ve erişilebilir olan Cascade Funding çağrılarının değerlendirilmesi önerilmiştir.

Çalıştay süresinin sınırlı olması nedeniyle proje fikirlerinin detaylandırılması kısmen sınırlı kalmış; bu nedenle sürecin çevrimiçi toplantılarla devam ettirilmesi ve geliştirilen fikirlerin somut proje çıktılara hâline getirilmesi yönünde ortak bir yaklaşım benimsenmiştir. Katılımcılar arasında sürdürülebilir iletişim ve iş birliği mekanizmalarının kurulmasının, bu sürecin devamlılığı açısından kritik olduğu değerlendirilmiştir.

CoVE çalıştay oturumu, mesleki eğitimin dönüşümüne yönelik stratejik bir perspektif sunmuş; üniversitelerin bu alandaki rolünün güçlendirilmesi, uluslararası iş birliklerinin artırılması ve proje geliştirme kapasitesinin sistematik şekilde desteklenmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Yenilik için ittifaklar çalıştay Masası

Konu Başlıkları:

Eğitim–sanayi entegrasyonu, beceri uyumsuzluklarının giderilmesi, girişimcilik ve inovasyon ekosistemlerinin geliştirilmesi, yeşil ve dijital dönüşüm odaklı beceri kazanımı, uluslararası iş birlikleri ve çok paydaşlı proje yapıları.

Alınan Kararlar ve Değerlendirmeler:

Çalıştay kapsamında yapılan değerlendirmelerde, Yenilikçilik için İttifaklar programının Avrupa Birliği'nin inovasyon kapasitesini artırmaya yönelik en önemli araçlardan biri olduğu vurgulanmıştır. Programın, yükseköğretim kurumları, mesleki eğitim sağlayıcıları ve özel sektör aktörlerini aynı platformda buluşturarak eğitim, araştırma ve üretim süreçleri arasında güçlü bir bağ kurmayı hedeflediği ifade edilmiştir.

Katılımcılar, özellikle Avrupa'da hız kazanan yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve derin teknoloji alanlarının, beceri geliştirme süreçlerini yeniden şekillendirdiğini ve bu alanlara yönelik proje geliştirilmesinin stratejik bir öncelik olduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda, üniversitelerin yalnızca akademik bilgi üretimi ile sınırlı kalmayıp, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu becerilere yönelik eğitim modelleri geliştirmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Çalıştayda öne çıkan bir diğer önemli konu, beceri açığı ve beceri uyumsuzluğu problemidir. Katılımcılar, mevcut eğitim sistemlerinin hızla değişen sektör ihtiyaçlarına yeterince hızlı adapte olamadığını ve bu nedenle eğitim–istihdam arasındaki bağın güçlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu kapsamda, üniversite–sanayi iş birliklerinin proje bazlı değil, uzun vadeli ve sürdürülebilir yapılar üzerinden kurgulanmasının gerekliliği dile getirilmiştir.

Program kapsamında yer alan farklı proje türleri (lot yapıları) detaylı şekilde değerlendirilmiş; özellikle eğitim ve işletmeler arası iş birliklerini güçlendiren modellerin, girişimcilik ekosisteminin gelişimi açısından kritik rol oynadığı belirtilmiştir. Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, kuluçka merkezlerinin güçlendirilmesi ve öğrencilerin yenilikçi düşünme becerilerinin artırılması temel öncelikler arasında öne çıkmıştır.

Ayrıca sektörel beceri iş birlikleri kapsamında, Avrupa Birliği tarafından belirlenen öncelikli sektörlerde (yeşil ekonomi, dijital teknolojiler vb.) odaklanmanın proje başarısını artıracadığı ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, üniversitelerin belirli tematik alanlarda uzmanlaşarak konsorsiyumlarda daha güçlü bir rol üstlenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Çalıştayda, proje geliştirme süreçlerinde dikkat edilmesi gereken kriterler de ele alınmıştır. Özellikle proje tasarımının ihtiyaç analizi ile uyumlu olması, ortaklık yapısının dengeli kurgulanması, somut ve ölçülebilir çıktılar üretilmesi ve sürdürülebilirlik planlarının net şekilde ortaya konulması gerektiği vurgulanmıştır. Projelerin yalnızca başvuru aşamasına odaklanmak yerine, uzun vadeli etki oluşturacak şekilde kurgulanmasının önemi üzerinde durulmuştur.

Bununla birlikte, katılımcılara daha önce Avrupa Birliği projelerinde yer almamış akademisyenler için aşamalı bir yaklaşım benimsenmesi önerilmiş; başlangıçta daha küçük

ölçekli ve ulusal düzeydeki projelerle deneyim kazanılması, ardından daha büyük ve merkezi projelere geçiş yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu yaklaşımın, üniversitelerin proje üretim kapasitesini sürdürülebilir şekilde artıracağı değerlendirilmiştir.

4.2.Ufuk Avrupa Araştırma Alt Yapıları Çalıştay Masaları

Mükemmeliyet Merkezleri (Excellence Hubs)

Konu Başlıkları:

Bölgesel inovasyon ekosistemleri, çok paydaşlı iş birlikleri, üniversite–kamu–sanayi entegrasyonu ve kalkınma odaklı uluslararası projeler.

Alınan Kararlar ve Değerlendirmeler:

Çalıştay kapsamında yapılan değerlendirmelerde, Mükemmeliyet Merkezleri (Excellence Hubs) çağrısının, bölgesel inovasyon kapasitesini artırmayı hedefleyen ve yerel aktörleri uluslararası araştırma ve inovasyon ekosistemine entegre eden stratejik bir araç olduğu vurgulanmıştır.

Katılımcılar, bölgesel kalkınmanın yalnızca akademik faaliyetlerle sınırlı kalmaması gerektiğini; üniversiteler, yerel yönetimler, sanayi kuruluşları ve sivil toplum aktörlerinin birlikte hareket ettiği çok paydaşlı bir yapı üzerinden ele alınmasının gerekliliğini ifade etmiştir. Bu doğrultuda, üniversitelerin bölgesel inovasyon sistemlerinin merkezinde konumlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

Çalıştayda öne çıkan bir diğer husus, bölgesel düzeyde mevcut olan akademik ve teknik kapasitenin yeterince entegre edilememesi olmuştur. Bu durumun aşılması için tematik odaklı mükemmeliyet merkezlerinin oluşturulması ve bu merkezlerin uluslararası ağlarla bağlantılı şekilde yapılandırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Ayrıca, proje geliştirme süreçlerinde yerel aktörlerin (belediyeler, kalkınma ajansları, KOBİ'ler vb.) daha aktif rol almasının, projelerin sürdürülebilirliği ve etkisi açısından kritik olduğu vurgulanmıştır. Bu kapsamda, çok ortaklı konsorsiyum yapılarının geliştirilmesi ve farklı disiplinlerin bir araya geldiği entegre proje modellerinin teşvik edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Twining ve Hop-On Programları

Konu Başlıkları:

Araştırma kapasitesi geliştirme, uluslararası iş birlikleri, mentorluk mekanizmaları ve Avrupa araştırma ağlarına entegrasyon.

Alınan Kararlar ve Değerlendirmeler:

Çalıştay kapsamında Twining ve Hop-On programlarının, özellikle araştırma kapasitesi sınırlı olan üniversitelerin Avrupa araştırma ekosistemine entegrasyonunu destekleyen önemli araçlar olduğu ifade edilmiştir.

Katılımcılar, bu programların temel amacının yalnızca proje üretmek değil; aynı zamanda bilgi transferi, kurumsal öğrenme ve araştırma kapasitesinin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi olduğunu vurgulamıştır. Bu doğrultuda, deneyimli ve yüksek kapasiteli üniversiteler ile kurulacak stratejik ortaklıkların, bilgi ve deneyim paylaşımı açısından kritik olduğu değerlendirilmiştir.

Twinning programı kapsamında, akademik personelin eğitim, mentorluk ve ortak araştırma faaliyetleri yoluyla kapasite geliştirilmesinin sağlanması gerektiği ifade edilirken; Hop-On mekanizmasının ise devam eden projelere sonradan dahil olarak uluslararası proje deneyimi kazanma açısından önemli bir fırsat sunduğu belirtilmiştir.

Çalıştayda ayrıca, üniversitelerin uluslararası projelerde daha aktif rol alabilmesi için kurumsal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, proje ofislerinin etkinliğinin artırılması ve akademisyenlerin bu süreçlere teşvik edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bununla birlikte, uluslararası konsorsiyumlara katılımın artırılması için üniversiteler arası iş birliklerinin güçlendirilmesi ve İstasyon Akademi çatısı altında ortak hareket etme kültürünün geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Ufuk Avrupa Araştırma Alt yapıları Masası

Konu Başlıkları:

Araştırma altyapılarının etkin kullanımı, veri yönetimi ve paylaşımı, uluslararası araştırma ağlarına entegrasyon, dijital dönüşüm, yüksek performanslı hesaplama altyapıları ve konsorsiyum temelli iş birliği modelleri.

Alınan Kararlar ve Değerlendirmeler:

Çalıştay kapsamında, Avrupa Birliği uzmanı tarafından gerçekleştirilen sunum ile katılımcılara Ufuk Avrupa Araştırma Altyapıları çağrıları, başvuru süreçleri, finansman mekanizmaları ve proje geliştirme aşamalarına ilişkin kapsamlı bilgilendirme yapılmıştır.

Yapılan değerlendirmelerde, araştırma altyapılarının yalnızca fiziksel donanımlardan ibaret olmadığı; veri yönetimi, dijital kapasite ve uluslararası iş birliklerini kapsayan bütüncül bir yapı olarak ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, üniversitelerin sahip olduğu altyapıların daha etkin kullanılması ve ortak kullanım modellerinin geliştirilmesi öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmıştır.

Katılımcılar tarafından dile getirilen önemli konular arasında; proje başvurularında dikkat edilmesi gereken hususlar, bütçe yönetimi, konsorsiyum yapıları ve farklı disiplinlerde proje kabul oranları yer almıştır. Bu durum, üniversitelerde proje geliştirme süreçlerine yönelik teknik bilgi ve deneyim eksikliğinin giderilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Çalıştayda ayrıca, Dijital Avrupa Programı ile entegre şekilde yürütülen araştırma altyapısı projelerinin önemi vurgulanmış; yapay zekâ, yüksek performanslı hesaplama ve ortak veri alanlarının bilimsel araştırma süreçlerini dönüştürdüğü ifade edilmiştir. Bu dönüşümün, özellikle büyük veri üreten disiplinlerde daha ileri dijital altyapılara olan ihtiyacı artırdığı değerlendirilmiştir.

Veri yönetimi ve veri paylaşımı konuları çalıştayın öne çıkan başlıkları arasında yer almış; ortak veri merkezlerinin kurulması ve veri yönetişimi mekanizmalarının geliştirilmesinin, araştırma süreçlerinin etkinliğini artıracığı belirtilmiştir. Bu kapsamda veri güvenliği, etik uyum ve birlikte çalışabilirlik ilkelerinin dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır.

Çalıştayda, akademi, kamu ve teknoloji sağlayıcılarını bir araya getiren konsorsiyum temelli iş birliği modellerinin, araştırma altyapılarının sürdürülebilirliği açısından kritik olduğu ifade edilmiştir. Bu tür yapıların, uluslararası proje üretim kapasitesini artıracığı ve üniversitelerin Avrupa araştırma ekosistemine daha etkin entegrasyonunu sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Ayrıca, araştırma altyapıları alanında proje geliştirme süreçlerinde yol haritası oluşturulmasının, üniversitelerin stratejik hedefleri ile uyumlu ve uzun vadeli planlama yapabilmesi açısından önemli olduğu belirtilmiştir. Bu doğrultuda, üniversiteler arası koordinasyonun artırılması ve ortak proje geliştirme mekanizmalarının oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir.

Çalıştay oturumları sonucunda, üniversitelerin uluslararası proje üretim kapasitesinin artırılması, kurumsal iş birliği mekanizmalarının güçlendirilmesi ve bölgesel kalkınma odaklı sürdürülebilir bir ekosistemin oluşturulmasına yönelik aşağıdaki temel çıkarımlar ve öncelikler ortaya konulmuştur:

- Üniversitelerin Avrupa Birliği programlarına katılım düzeyinin artırılması ve bu kapsamda proje geliştirme, yazım ve yönetim kapasitesinin güçlendirilmesi gerekmektedir.
- Uluslararası konsorsiyumlara katılımın artırılması amacıyla üniversiteler arası iş birliği mekanizmalarının kurumsallaştırılması ve ortak hareket etme kültürünün yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.
- Üniversite–kamu–sanayi iş birliklerinin proje bazlı yaklaşımların ötesine geçirilerek sürdürülebilir ve sistematik bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.
- Üniversitelerde mevcut olan araştırma altyapıları ve cihaz envanterlerinin ortak kullanımını sağlayacak dijital platformların oluşturulması ve veri paylaşım mekanizmalarının geliştirilmesi öncelikli ihtiyaçlar arasında yer almaktadır.
- Bölgesel kalkınma hedefleri doğrultusunda çok paydaşlı, yüksek katma değerli ve uluslararası nitelikli projelerin geliştirilmesi teşvik edilmelidir.
- Üniversitelerin uluslararasılaşma süreçlerinin güçlendirilmesi, akademik hareketlilik ve uluslararası araştırma ağlarına katılımın artırılması stratejik bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.
- Proje üretim süreçlerinde mentorluk, eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, özellikle deneyim paylaşımı ve iyi uygulama örneklerinin sistematik hale getirilmesi önem taşımaktadır.

5. İstasyon Akademi Rektörler İstişare Toplantısı Raporu

İstasyon Akademi 3. İstişare Toplantısı kapsamında gerçekleştirilen Rektörler İstişare Toplantısı, üniversiteler arası iş birliğinin kurumsallaştırılması, bölgesel kalkınma hedeflerinin güçlendirilmesi ve uluslararasılaşma süreçlerinin stratejik bir çerçevede ele alınması amacıyla geniş katılımlı bir platform olarak düzenlenmiştir.

Toplantıya; Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Yükseköğretim Kurulu Üyesi ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut Ak, Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İş Birliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan ile İstasyon Akademi bileşeni üniversitelerin rektörleri katılım sağlamış; bu çok paydaşlı ve üst düzey temsil yapısı, alınan kararların uygulanabilirliği ve kurumsal sahiplenme düzeyini güçlendirmiştir.

Toplantının ana gündemini, İstasyon Akademi'nin mevcut yapısının değerlendirilmesi, kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir bir yönetim modeline kavuşturulması oluşturmuştur. Bu kapsamda, İstasyon Akademi Koordinasyon Birimi tarafından hazırlanan tüzel kişilik modeline ilişkin çalışmalar katılımcılarla paylaşılmıştır. Sunumda; akademinin kurumsal kimliğinin güçlendirilmesi, karar alma süreçlerinin daha etkin hale getirilmesi ve çok paydaşlı yapının daha sistematik bir çerçevede yönetilmesine yönelik alternatif modeller detaylı şekilde ele alınmıştır.

Yapılan değerlendirmelerde, mevcut iş birliği yapısının daha güçlü ve sürdürülebilir bir yapıya dönüşebilmesi için tüzel kişiliğin kritik bir eşik olduğu vurgulanmış; üniversiteler arası iş birliğinin bireysel ilişkilerden kurumsal mekanizmalara taşınması gerektiği konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Toplantının önemli çıktılarında biri, İstasyon Akademi'nin yönetim modeline ilişkin alınan stratejik kararlardır. Bu doğrultuda, akademinin daha katılımcı, dengeli ve sürdürülebilir bir yönetim yapısına kavuşması amacıyla **Dönem Başkanlığı Modeli'ne geçilmesi kararlaştırılmıştır**. Bu model ile birlikte, yönetim sorumluluğunun belirli dönemler halinde üye üniversiteler arasında devredilmesi, temsilin genişletilmesi ve kurumsal sahiplenmenin artırılması hedeflenmektedir.

Alınan karar doğrultusunda, İstasyon Akademi'nin ilk dönem başkanı olarak Gaziantep Üniversitesi belirlenmiş; bu kapsamda Gaziantep Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mesut Sait Doğan dönem başkanlığı görevini üstlenmiştir. Bu kararın, akademinin kurumsallaşma sürecine önemli katkı sağlayacağı ve üniversiteler arası koordinasyonu daha etkin bir yapıya kavuşturacağı değerlendirilmiştir.

Toplantıda ayrıca, İstasyon Akademi'nin tematik üretim kapasitesinin artırılması ve sürdürülebilir proje geliştirme mekanizmalarının oluşturulması amacıyla çalışma grupları ve komisyonların kurulması konusu kapsamlı şekilde ele alınmıştır. Bu doğrultuda, çalışma gruplarının belirli tematik alanlar çerçevesinde yapılandırılması, görev tanımlarının

netleştirilmesi ve disiplinler arası iş birliğini destekleyecek şekilde kurgulanması gerektiği ifade edilmiştir.

Çalışma gruplarının; akademisyenler, yerel yönetimler, sanayi temsilcileri ve ilgili paydaşların katılımıyla çok paydaşlı bir yapıda faaliyet göstermesi, proje geliştirme süreçlerine doğrudan katkı sunması ve politika önerileri üreten dinamik bir mekanizma olarak konumlandırılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu kapsamda, mühendislik ve ileri teknolojiler, yapay zekâ ve dijitalleşme, sağlık bilimleri, tarım ve gıda, sürdürülebilirlik, sosyal bilimler ve yaratıcı endüstriler gibi stratejik alanlarda tematik komisyonların oluşturulması gündeme gelmiştir.

Uluslararasılaşma başlığı altında yapılan değerlendirmelerde, üniversitelerin Avrupa Birliği programlarına katılımının artırılması öncelikli hedeflerden biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, Ufuk Avrupa ve Erasmus+ programlarına yönelik proje geliştirme kapasitesinin güçlendirilmesi, uluslararası konsorsiyumlara katılımın artırılması ve üniversiteler arası koordinasyonun güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Ar-Ge altyapılarının etkin kullanımı ve paylaşımı da toplantının önemli gündem maddeleri arasında yer almıştır. Üniversiteler bünyesinde bulunan araştırma altyapılarının ortak kullanıma açılması, envanterlerin bütüncül bir şekilde ortaya konulması ve bu altyapıların bölgesel kalkınma hedefleri doğrultusunda daha etkin kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.

Dijital dönüşüm ve veri yönetimi başlıklarında ise üniversitelerin veri temelli karar alma süreçlerini güçlendirmesi, ortak veri platformlarının oluşturulması ve yapay zekâ destekli uygulamaların yaygınlaştırılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu yaklaşımın, hem akademik üretkenliği artıracığı hem de politika geliştirme süreçlerine katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Toplantı sonucunda; kurumsallaşma, uluslararasılaşma, Ar-Ge kapasitesinin güçlendirilmesi, dijital dönüşüm ve çok paydaşlı iş birliği mekanizmalarının geliştirilmesi İstasyon Akademi'nin öncelikli stratejik alanları olarak belirlenmiştir.

Ayrıca, İstasyon Akademi faaliyetlerinin sürekliliğinin sağlanması ve istişare mekanizmasının güçlendirilmesi amacıyla bir sonraki istişare buluşmasının Dicle Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

EK-1: KATILIMCI LİSTESİ

İstasyon Akademi 3. İstişare Toplantısı kapsamında gerçekleştirilen programlara katılım sağlayan üniversite temsilcileri, kamu ve yerel yönetim temsilcileri ile diğer katılımcılar aşağıda sunulmuştur.

1. Üniversite Rektörleri ve Temsilcileri

Fırat Üniversitesi

- Prof. Dr. Fahrettin Göktaş (Rektör)

Adıyaman Üniversitesi

- Prof. Dr. Mehmet Keleş (Rektör)

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

- Prof. Dr. Haşim Kelebek (Rektör Yardımcısı)

Çukurova Üniversitesi

- Prof. Dr. Hüseyin Akıllı (Rektör Yardımcısı)

Dicle Üniversitesi

- Prof. Dr. Mehmet Sıraç Özerdem (Rektör Yardımcısı)

Harran Üniversitesi

- Prof. Dr. Mehmet Tahir Güllüoğlu (Rektör)

İnönü Üniversitesi

- Prof. Dr. Nusret Akpolat (Rektör)
- Prof. Dr. Rashid Yusopovich Ruzibaev (Urgench Devlet Tıp Enstitüsü Rektörü – Misafir)

İskenderun Teknik Üniversitesi

- Prof. Dr. Erdoğan Kanca (Rektör Yardımcısı)

Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi

- Prof. Dr. İsmail Bakan (Rektör)

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

- Prof. Dr. Zekeriya Akman (Rektör)

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

- Prof. Dr. Coşkun Özalp (Rektör Yardımcısı)
- Prof. Dr. Mehmet Cihangir (Rektör Yardımcısı)

Mardin Artuklu Üniversitesi

- Prof. Dr. Reşit Yıldız (Rektör Vekili)

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

- Prof. Dr. Mehmet Turan (Rektör Yardımcısı)

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

- Prof. Dr. Mahmut Ak (Rektör)

Malatya Turgut Özal Üniversitesi

- Prof. Dr. Recep Bentli (Rektör)

Gaziantep Üniversitesi

- Prof. Dr. Mesut Sait Doğan (Rektör)

Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

- Prof. Dr. Şehmus Demir (Rektör)

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

- Prof. Dr. Rengin Küçükdoğan (Rektör)

SANKO Üniversitesi

- Prof. Dr. Güner Dağlı (Rektör)

Tarsus Üniversitesi

- Prof. Dr. Tuğba Yolcu (Rektör Vekili)

Batman Üniversitesi

- Prof. Dr. Necmettin Sezgin (Rektör Yardımcısı)

Bitlis Eren Üniversitesi

- Prof. Dr. Necmettin Elmastaş (Rektör)

Atatürk Üniversitesi

- Prof. Dr. Yüksel Göktaş (Rektör Yardımcısı)

Çağ Üniversitesi

- Prof. Dr. Murat Koç (Rektör)

Siirt Üniversitesi

- Prof. Dr. Nihat Şındak (Rektör)

Şırnak Üniversitesi

- Prof. Dr. Abdurrahim Alkış (Rektör)

2. Kamu ve Yerel Yönetim Temsilcileri

- Fatma Şahin (Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı)
- Numan Hatipoğlu (Elazığ Valisi)
- Şahin Şerifoğulları (Elazığ Belediye Başkanı)
- Mahmut Rıdvan Nazırlı (Elazığ Milletvekili)
- Bülent Özcan (T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İş Birliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü)